

МЕТОДИКА ЗАПОВНЕННЯ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА НЕПРЯМІМ МЕТОДОМ

Кірсанова В.В., к.е.н., доц.,
Фокеєва К.С.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

При складанні річної фінансової звітності одним з обов'язкових звітів є Звіт про рух грошових коштів.

Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, які відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період [1].

Суб'єкти господарської діяльності, відповідно до МСБО 7 і НП(С)БО 1, можуть складати Звіт про рух грошових коштів за двома методами:

–прямим методом, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів;

–не прямим методом, згідно з яким прибуток чи збиток коригується відповідно до впливу операцій негрошового характеру, будь-яких відстрочок або нарахувань минулих чи майбутніх надходжень або виплат грошових коштів щодо операційної діяльності, а також відповідно до статей доходу або витрат, пов'язаних із грошовими потоками від інвестиційної чи фінансової діяльності [2].

Розглянемо більш детально методику заповнення Звіту про рух грошових коштів за непрямим методом.

Питання порядку складання Звіту про рух грошових коштів розглядали багато вітчизняних науковців таких як: С. Голов, В. Швець, П. Атамас, О. Атамас, Г. Курило, З. Задорожний та ін.

Відповідно до міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку звіт складається з трьох частин:

- рух коштів у результаті операційної діяльності;
- рух коштів у результаті інвестиційної діяльності;
- рух коштів у результаті фінансової діяльності.

Непрямим методом заповнюється тільки перший розділ звіту – рух коштів у результаті операційної діяльності.

Зміни грошових коштів у результаті інвестиційної та фінансової діяльності, на вимоги МСБО 7, визначають лише прямим методом, який передбачає відображення загальної суми надходження і витрачання грошових коштів за видами окремих операцій і подій [3].

Курило Г.М., передбачає, що непрямий метод більш розповсюджений у світовій практиці як метод складання Звіту про рух грошових коштів та грошових еквівалентів. Він включає елементи аналізу, так як базується на співставленні змін різних статей балансу за звітний період, які характеризують майнове та фінансове становище підприємства, містить також аналіз руху основних засобів, їх амортизацію і інші показники, котрі неможливо отримати виключно з балансових даних[4].

Сутність непрямого методу полягає у коригуванні фінансового результату на такі показники:

–доходи і витрати, які мають негрошовий характер. Такими доходами є прибуток від нереалізованих курсових різниць, зменшення суми забезпечень наступних витрат і платежів. Витратами є збиток від нереалізованих курсових різниць, збільшення суми забезпечень, амортизація;

- суми нарахувань, які вплинули на фінансовий результат;

–фінансовий результат від неопераційної діяльності [5].

Проаналізувавши методика заповнення звіту за непрямим методом можна виділити наступні переваги цього методу:

–скрадається з використанням інших форм звітності, що дає можливість встановити взаємозв'язок показників звітності;

–непрямий метод дає користувачам інформації зрозуміти, як рух грошових коштів впливає на формування чистого фінансового результату;

–форма № 3н є більш наглядною, оскільки включає додаткові графі і полегшує дослідження грошових коштів підприємства.

Недоліком цього методу є висока трудомісткість аналітичного процесу.

Таким чином, на ефективне ведення облікового процесу впливає якість обліково-аналітичної інформації. Для прийняття управлінських рішень керівництво аналізує річну фінансову звітність, в яку входить Звіт про рух грошових коштів. У міжнародній практиці частіше використовують непрямий метод складання Звіту про рух грошових коштів, але, на жаль, у національній практиці віддають перевагу прямому методу. Непрямий метод дає можливість детальніше аналізувати рух грошових коштів та його вплив на кінцевий чистий фінансовий результат. На наш погляд, для зручності користувачів звіту, необхідно створити його єдину форму, яка буде враховувати переваги двох методів. Дане питання є актуальним і потребує подальшого дослідження.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» затвер. Міністерством Фінансів України №87 від 31.03.99.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» Міжнародний документ від 01.01.2012.
3. П. Й. Атамас, О.П Атамас Методичні проблеми складання Звіту про рух грошових коштів та шляхи їх вирішення / Європейський вектор економічного розвитку №1(14) . – 2013.
4. Шубіна С.В., Босих А.Ю. Проблематика заповнення Звіту про рух грошових коштів та шляхи їх вирішення / «Молодий вчений» №4(07). – 2014.
5. Нестерова С.В. Переваги непрямого методу обчислення руху грошових коштів для оцінки фінансового стану акціонерних товариств / МДУ № 10(4). – 2013.
6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» від 31.01.2000 № 20 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0225-08>
7. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу:http://www.minfin.gov.ua/control/uk/ublish/article?showHidden=1&art_id=408095&cat_id=408093&ctime=1423500775962
8. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010
9. Масленніков Є.І. Визначення фінансових результатів діяльності виробничого підприємства: Зб. матеріалів міжнар. конф. ["Економіка: реалії часу і перспективи"], (Україна, м. Одеса, 20–21 лютого 2014р.) / Є.І. Масленніков, Т.Г. Аккузіна – Одеса: ОНПУ, Т –3. – 2014 – С. 73–74.
10. Масленніков Є.І. Звітність підприємств: [навч.-метод. посібн. для студентів вищих навч. закл.] / С.В. Філіппова, Є.І. Масленніков, О.В. Побережець, С.О. Черкасова. – Одеса: Прес-кур'єр, 2015 – 192 с.